

Hedabideak

'The Balde'-k batere kosta gabe bete ditu hamar urte

Har ezazu, doan da-eta. Hala izan da sortu zenetik *The Balde* aldizkaria. Hamar urte igaro dira lehen zenbakia argitaratu zutenetik: irudiari eta grafismoari garrantzia emanez, kultura gaiak ildo ofizial eta ohikoetatik urrun jorratu dituzte, eta mundu osoan dauzkate irakurle eta kolaboratzaileak.

LANDER MUÑAGORRI

"EXISTITZE HUTSA ARRAKASTA DA". Hala dio Koldo Almandoz *The Balde* aldizkariaren koordinatzaileak, eta arrakasta hori hamarkada oso batez luzatu da. Abenduan kaleratuko da aldizkariaren 60. zenbakia eta horrekin batera, hamar urte beteko ditu *The Baldek*. Euskaraz eta ingelesez argitaratzen da bi hilabete behin, eta izenak berak dioen bezala, doan eskuratu daiteke. Hasierako proposamena utopikoa zela onartu du Almandozek, baina "aldizkaria ez dugu sekula negozio bezala ikusi, gure zaletasuna da, eta horrek lanean jarraitzea ahalbidetu digu. Aleren batean publizitate gutxi sartu baldin bazaiagu, adibidez, horrek ez du proiektua baldintzatu".

Artea era "herrikoian" eskaintzen aritu da hamarkada batez *The Balde*, arkitektura, argazkigintza nahiz ilustrazioa, besteak beste.

"Lantzen ditugun gaiak modu elitistan eskaintzen ziren askotan beste aldizkarietan", eta horregatik, aldizkaria doan banatzeko hautua hartu zuten, kultura ahalik eta jende gehienarengana iristeko. Filosofia horrekin argitaratu zen 2001eko abenduan agerkariaren lehen zenbakia, *Naparheid* fanzinetik zetozen hainbat lagun eskutik. "Gure zaletasunei jarraipena eman nahi genien, eta guk gustuko genituen gaiak bilduko zituen aldizkaria egitea erabaki genuen", oroitu du Almandozek. Eragin izeneko komunikazio eta grafikagintza enpresa ere sortu berria zuten, eta euskarri horrek argitalpenen bat garatzeko aukera ematen zien.

***The Balde* Family goiko argazkian. Edukiak estetika bezainbeste zainduz munduko leku ugaritara iritsi da aldizkaria.**

Irudiak, estilo-marka

Hastapenetan, kultur gaiak "ildo ofizial eta ohikoagoan" lantzen hasi ziren, baina pixkanaka ibilbide eta izaera propioa garatu du aldizkariak. "Irakurri dugun liburu bat, ikusi dugun erakusketaren bat edo bururatzen zitzaizkigun bestelako gaiak biltzen hasi ginen". Bilaketa eta zaletasunak uztartu dituzte lan taldeak, eta kolaboratzaileek parte hartzea ere ezinbestekoa izan da: Euskal Herriko eta nazioarteko argazkilariak, ilustratzaileak, idazleak, arkitektoak... Alor ugaritako sortzaileen lanak jasotzen ditu *The Baldek*, batzuetan artistei aldizkariaren parte hartzeko gonbitea luzatzen zaielako, besteetan artisten

proposamenak jasotzen dituelako, Almandozen esanetan artistentzako plaza den aldizkariak. “Etxean bertan eta kanpoan egiten ari diren sorkuntza lanak ikus ditzakegu aldizkariari esker; gu bakarka iritsiko ez ginatekeen lekuetara ailegatu gara bat-bateko kolaboratzaile horiekin”.

Atzerriko kolaboratzaileei dagokienez, *The Balderen* elebitasunak atek zabaltu dizkiela uste du Almandozek, eta era berean, erdal mundura ere gerturatzeko aukera eskaini diela. “Guk badakigu gure hizkuntza zein den, eta kanpora ateratzeko zein hizkuntza erabili nahi genuen ere bai: ingelesa”. Aldizkariaren publiko potentziala “mundu osoa” dela dio, eta elebitasun horren ondorioz Frantziako edota Ingalaterrako kolaboratzaileak ere ohiko bihurtu direla aldizkarian, Euskal Herrikoen ondotik.

Baina idatzizko hizkuntzari bezainbesteko garrantzia edo gehiago ematen dio irudiari *The Baldek*. “Argi geneukan irudiaren edo grafismoaren alorra azpimarratuko genuela”, dio Almandozek. Irudia bilakatzen da maiz aldizkariako muina, eta ez lagungarri soila: “Grafismoa edukia izan daitekeela sinesten dugulako”. Hala ere, idatzitakoari ez dio garrantzirik kentzen, gaien inguruko zertzeladak eskaintzen baitituzte testuetan, sakontzeko makulu gisa. “Informazio pixka bat jartzen dugu, museo batean dagoen erakusketari buruz, esaterako. Eta irakurleak sakondu nahi izango balu, baditu horretarako bestelako bideak”.

Esperimentatzeko aukera handia eskaintzen du *The Baldek*. Diseinatzaileek testuaren arabera egiten dute lan, eta alderantziz. Koordinatzaileek pentsatzen badute ilustrazio edo argazki batek idazleren bati zerbait iradoki diezaiokeela, zerbait egiteko proposatzen diote. “Joko hori egitea asko gustatzen zaigu, bi hilabete behin argitaratzeak aukera ematen baitigu”. Ondorioz, orri bakoitza ezberdina izaten da, orri batetik bestera diseinua goitik behera aldatzen baita. “Ez dago uniformetasunik, oso kaotikoa da. Diseinatzaile ugariarekin egiten dugu lan, eta nire ustez kaos hori estilo bihurtzea lortu dugu. Estilo anarkikoa bihurtu da gure zigilua”.

Aldizkaria kalean musu-truk jartzen da, koordinatzaileen esfortzuari esker. “Edukiz, irudimenari eskaintako aldizkaria da *The Balde*, baina kalean aldizkaria doan jartzeko ere, irudimentsu jokatu nahi izan genuen hasieratik” dio Almandozek. Harpidetzen eta publizitatearen bidez finantzatzen da aldizkaria, hor ez dute ezer berririk asmatu; baina publizitatea bi eratan eskaintzen dute. Orrialdeetan doazen iragarkiak alde batetik, eta

banaketa puntuetako iragarki moduluak bestetik. Azken horiek, “proiektuaren laguntzaile eta parte dira”, eta horregatik, iragarkiaz gain, aldizkaria irakurleentzat eskuragarri jartzen dute euren lokalean. Era horretan, banaketan gastu gutxiago dauzkate.

Webgunean parte-hartzea sustatuz

Aldaketa zaleak dira eta proiektu berriak garatzen ari dira *The Balde* eta horregatik aspaldi egin zuten apustua papereko aldizkariaren alde ez ezik, webgunearen (www.thebalde.net) alde ere. Orain arte argitaratutako 59 zenbakiak eskuragai daude, doakotasunean pauso bat

harago emanez. Eta bi hilabete behin argitaratzen den aldizkaria izanik, sareko euskarria egunero berritzeko aprobeztatzen dute, “papereko euskarriaren hainbat gauza kanpoan geratzen zaizkigu-eta”.

Edozein modutan, *The Balderen* sareko edizioak duen proiekturik aipagarriena, beta prozesuan dagoen *Artezkiak* atala da. Bertan, nahi

duen orok bere lana erakutsi dezake, webgunea erakusleho bezala erabiliz. Proiektu horren atzean, aldizkariaren duen filosofia bera dago: “Jendea gauzak erakutsi behar zaizkio, baina gauzak euren gisan egiten ere utzi behar zaio, ez dena mutxikatuta eman, gaur egun kultura prefabrikatu eta mutxikatu bizi baikara”, Almandozek hitzetan. *Artezkiak* atalak duen xarma handiena gauza berriak aurkitzean datzala uste du; horrenbeste, hainbat lan saretik papereko euskarriara pasa direla. “Bien arteko elkarreagina dago, proiektu beraren parte diren heinean”.

Ez dira datei lotutako ospakizunak egitearen aldekoak eta *The Balde*ko kideek etorkizunean daukate begirada jarrita.

“*Artezkiak* proiektuari emango diogu bultzada, eta jendeak parte har dezan garatzen jarraituko dugu”. ■

“Guk badakigu gure hizkuntza zein den, eta kanpora ateratzeko zein hizkuntza erabili nahi genuen ere bai: ingelesa”

KOLDO ALMANDOZ, THE BALDE

CuadraBus

www.cuadrabus.com

© 945 890 804 / 670 477 727 · Faxe: 945 892 215
info@cuadrabus.com